

FRAMME. Han fick ta omvägen till elitserien, den via Tingsryd och Växjö. Fick ta ett litet steg i taget. Till slut kom **Viktor Fasth** fram. Nu vill 28-åringen fortsätta framåt.

VIKTOR HAR NÅTT SITT MÅL
Med inställning, träningsvilja – och lite mental coaching – kan du nå elitserien som 28-åring. Som Viktor Fasth gjorde. FOTO: JOHAN JEPSSON

Vinnarskallen

Inte nog med att det är måndag morgon. Det är svinkallt också, 15 minusgrader när jag halkar från tunnelbanan mot Johanneshovs isstadion. Där inne är det mörkt och nästan tomt. Bara en ismaskin som kör fram och tillbaka efter Djurgårds-juniorens träning. Jag fryser fortfarande.

Viktor Fasth stormtrivs. Trivs på Hovet. Trivs med kylan – på sin mammas sida härstammar han från Norrbotten, sina fem första år tillbringade han i Kalix, tre tonår i Luleå. –Det var ju underbart att promenera till träningen i dag. Han trivs med att komma i gång igen. Elitserien har haft ett ovanligt uppehåll, för landslagsturneringen LG Hockey Games. AIK:s Viktor Fasth var förste målvaktsreserv utanför truppen, "hade jour-en". Men väntade förgäves. Han är van. Tränade på i stället.

Långt ifrån alla vinters elitserie-debutanter minns hockey-VM 1991. Viktor Fasth tänker på det ibland, när han ser sig omkring i AIK:s omklädningsrum. Vissa lagkamrater var ju inte ens födda när Mats Sundin sköt 2-1 bakom Jevgenij Belosjekin i guldmatchen mot Sovjet.

I Vänersborg ville nioårige Viktor också vara en "Sudden". Inte förrän han var 13 ställde han sig i målet. –Tjusningen med att vara målvakt var den hårfina gränsen mellan hjälte och syndabock. Det attraherade mig.

Som 16-åring började han på hockeysportens gymnasium i Luleå. Spelade med division 2-laget Brooklyn Tigers. Efter studenten var stadens elitserielag inte intresserat. Inget annat lag heller. Så Viktor flyttade hem till Vänersborg och fortsatt division 2-spel, med Tvåstad Cobras. 2003 tog laget sig upp i division 1, hockeys tredje högsta serie. En septemberkväll åkte de konkursmässiga kobrorerna till Dackehallen. 5-0 till hårdtsatsande Tingsryds AIF.

–Det var Taif mot Viktor, minns sportchefen Anders Gustavsson. –Vi bestämde oss för att fortsätta hålla koll på honom, så jag åkte upp och såg en match till. Jag tror skottstatistiken var 50-14 till Borås. Tvåstad vann med 2-1. Viktor var fruktansvärt bra, en fantom. Då bestämde vi oss definitivt – honom skulle vi ha!

–Även om Tingsryd låg i samma serie var det som att komma till en ny värld. Det var en helt annan proffsighet där, säger Viktor Fasth.

Första året bodde han i samhället, sedan pendlade han från Växjö. Gjorde stora framsteg. Tingsryd låg kvar i ettan, trots ständiga kval. I april 2007 behövde laget "bara" slå Växjö för att gå upp i näst högsta serien. Det blev 2-5.

Viktor Fasth kom till allsvenskan ändå. Genom att stanna i Växjö,

genom att göra det förbjudna bytet. I Lakers var han tänkt som andremålvakt bakom Tuomo Karjalainen. Efter några omgångar tänkte tränaren Janne Karlsson om.

•••
Så hoppar vi fram till april 2010. Sista omgången i kvalserien till elitserien. Växjö var avsågat inför sista matchen, AIK skulle avancera vid seger. Viktor Fasth hade precis kommit tillbaka från en hjärnskakning, och stortrivdes på ett fullsatt Hovet. Han tog allt. Publiken tystnade. För att explodera när Lucas Lawson gjorde 1-0 med sex minuter kvar. Det blev 2-0.

AIK gick upp, Viktor Fasth kände sig redo att ta samma väg. Att äntligen uppfylla pojkdrommen. Men elitseriekubbarna tvekade. I oktober 2008 hade han slitit av korsbandet på en träning, vintern därpå hade han tvingats till en ny knäoperation. Skadehistoriken avskräckte Färjestad och Luleå. AIK hade inte glömt kvalpilogen och bjöd upp Fasth till Stockholm för tester, trots att branschfolk ringde och sa att hans knä inte skulle hålla.

I september spelade AIK sin första elitseriematch på åtta år. Christopher Heino-Lindberg stod, Linköping vann med 5-1. I andra omgången fick Viktor Fasth debutera. I Göteborg, mot det Frölunda han ofta åkt och tittat på under uppväxten. Nu satt släkten på Scandinaviums läktare. En aningen nervös Viktor stod fast i målet. Höll nollan.

Han fortsatte storspela. Till säsongens tredje Stockholmsderby, två dagar före julafton. Matchen bröts två gånger på grund av läkaroroligheterna. Barn grät, Viktor Fasth tyckte det var tragiskt. När spelet väl återupptogs blev han pååkt. Åkte på en ny hjärnskakning.

•••
På vägen ut från omklädningsrummet pratar Viktor Fasth med målvaktstränaren Stefan Persson. De fortsätter att diskutera på isen. Persson gillar Fasths nyfikenhet, att han alltid ställer frågor. Alltid tar till sig feedback. Ofta brukar Fasth – som precis skrivit på ett nytt AIK-kontrakt – stanna kvar efter passen, gnugga vidare med skottvilliga utspelare.

–Jag vill tro att vi tränar lite mer än de andra lagen, att det är ett litet psykologiskt övertag du kan få, säger han.

Den här måndagen kliver Fasth dock av lite tidigare, för att gå hem och ladda inför säsongens femte och sista derby. Han har redan hunnit besegra nye andrekeepern Björn Bjurling. Stefan Persson gör så ibland, låter målvakterna "tävla" om vem som är bäst på träningen.

När vi satt på läktaren frågade jag Viktor Fasth om målvaktens utsatt-

het. Om det inte var jobbigt att alltid tävla. Mot motståndare och målvaktsskollegor.

– Det gäller att trivas i den situationen som människa. Det är en tuff bransch.

Du måste kunna hantera pressen...

–...och hantera den på rätt sätt. Knyta näven och jobba ännu hårdare om det går dåligt. Du blir inte bättre av att gå och tycka synd om dig själv. Sedan får du se vart det leder.

Samtidigt är det tillfälligheter som avgör. Som när Tingsryd upptäckte dig i den där matchen med Tvåstad.

–Det är små marginaler i hockeyen. Det är få 28-åringar som debuterar i elitserien. Jag tycker att scoutingen skulle kunna bli mycket bättre där, både i elitserien och i allsvenskan.

Vad talar för AIK i slutspurten?
–Vi har fått kriga hela säsongen för att vinna matcher, vi har inte kunnat gå in och bara spela av någon. Det har vi haft med oss, och det tror jag avgör till vår fördel.

Har du satt upp några nya mål nu när du äntligen nått elitserien?
–Nej, inga konkreta. Nu ska jag ner och träna, det är det enda jag kan påverka, det enda jag kan göra i dag.

Landslaget?
–Det tar vi den dagen det kommer, men det är klart att det hade varit fruktansvärt kul att bli uttagen. Det är också en gammal barndomsdröm.

•••
Viktor Fasth pratar inte gärna om sig själv.

Andra gör det desto hellre. Ofta handlar det om huvudet.

–Han är ruggigt bra! Jag har aldrig jobbat med en så noggrann målvakt, med någon med den precisionen och den vinnarskallen. Samtidigt är han ödmjuk, har han gjort en bra match är han noga med att hylla backarna, säger målvaktstränaren Persson.

När AIK körde det så kallade Wingate-testet – där spelarna tar ut sig maximalt under 30 sekunder – vann en målvakt för första gången.

–Ska Viktor träna fys vet du att du inte behöver titta på. Han skulle aldrig fuska på vägen, säger Stefan Persson.

Redan i Tingsryd såg Anders Gustavsson det.

–Internat sa vi hela tiden att "det här blir en elitseriemålvakt". Sedan började jag själv bli tveksam när han tvingades göra operationerna. Förutom (förra Taifmålvaften) Mattias Elm har jag aldrig träffat någon med den vinnarskallen. Viktor var redo att gå över lik. Jag älskade hans mentalitet.

En bit som Viktor Fasth utvecklat ytterligare. När han kom till Växjö 2007 inleddes samarbetet med den mentala coachen Martin Blom.

”Han är ruggigt bra! Jag har aldrig jobbat med en så noggrann målvakt, med någon med den precisionen och den vinnarskallen.”

AIK:s målvaktstränare Stefan Persson.

FOTO: SCANPIX

–Vi bestämde direkt att Viktor skulle bli så bra han kunde bli. Så kom korsbandsskadan.

–Det är klart att han var lite uppgiven först, men vi vände det till en fördel. Under en säsong hinner du inte träna på samma sätt, nu kunde vi börja med grunderna. Tack vare det är Viktor ännu starkare i dag. Mentalt och fysiskt, säger Martin Blom och fortsätter att prata om Fasths fokus. Förmågan att kunna koncentrera sig på en träning. På en match.

–Jag tror att han kommer att fortsätta utvecklas. Jag tror inte han når sin peak förrän han är 35,36 år.

•••
Min egen tanke var förstås att Viktor Fasth skulle peaka i Stockholmsderby.

Inför matchen – som också är AIK:s 120-årsfirande – pekades han ut som potentiell matchvinnare, i pressen såväl som i programbladet. Och Fasth är lika noggrann som vanligt, håller hela tiden koll på pucken, står rätt, släpper få returer. Men det är en seg tillställning i Globen, klackarna ägnar sig mest åt att häna varandra. Ibland sjunger Black Army en hyllning till Viktor Fasth. I tredje perioden gör AIK 1-0. Med fyra minuter kvar får plötsligt Djurgårdens Andreas Holmqvist pucken framför Fasths mål. Ett snabbt skott mellan målvaktens ben. 1-1. Matchen går till straffar. Fasth släpper in två. Det blir Djurgårdsmålvakten Mark Owuya som får ge segerintervjuer, som blir "kung av Stockholm".

Men det var alltså förra tisdagen. Sedan dess har AIK spelat fyra matcher till. Fyra återstår. Inför eftermiddagens möte med Timrå är "Gnaget" tia; två poäng från slutspel, åtta mål från kvalserien. Viktor Fasth är trea i målvaktsligan, med räddningsprocenten 92,22. En superb debutssäsong, oavsett hur den slutar. På Hovet sa Fasth själv:

–Det har känts bra. Och lade direkt till:
–Vi har ett starkt försvarsspel som underlättar mitt jobb.

TEXT
PER JOHANSSON
per.johansson@smp.se
0470-770 666